

הפר „נחשון 625”

הפר „נחשון 625” נולד ביולי 1950 בארה"ב. הוא הובא ארצה בגיל של שנה בערך ונמסר לאגודת „זבולון”. עם הצטרפות האגודה הזו ל„און” הועבר הפר הנ”ל למכון של „און”.

לפי מוצאו הוא בעל יחוס אבות מפורסם ביותר: סבו מצד האב זכה להירשם ב„רשימת הכבוד” של הפרים בקנדה. הסבתא מצד האב הניבה בגיל של 9 שנים 9700 ק"ג חלב עם 3.9% שומן. אמו של נחשון 625 הניבה בגיל של 6 שנים 8.400 ק"ג חלב בן 4.1% שומן. בזירמתו של נחשון התחילו להשתמש בסתיו 1951; בנותיו הראשונות נולדו בקיץ 1952. כדי לערוך את מבחנו ההקדמי נסקרו תנובותיהן החלקיות של 22 בנותיו העומדות ב־9 משקים שבעמק זבולון.

להלן ניתנות טבלאות אחדות שתדגמנה את כושר ההנבה של בנות נחשון מבחינה אבסולוטית וכן בהשוואה עם תנובותיהן של בנות פרים אחרים שעמדו באותה תקופה באותם המשקים.

טבלה 1. תוצאות ביקורת התנובה הממוצעת של בנות נחשון ובנות שאר הפרים

	ביקורת 1			ביקורת 2			ביקורת 3			ביקורת 4			ביקורת 5			ביקורת 6			ביקורת 7		
	מס' תבנות	חלב ק"ג	% השומן	מס' תבנות	חלב ק"ג	% השומן	מס' תבנות	חלב ק"ג	% השומן	מס' תבנות	חלב ק"ג	% השומן	מס' תבנות	חלב ק"ג	% השומן	מס' תבנות	חלב ק"ג	% השומן	מס' תבנות	חלב ק"ג	% השומן
בנות „נחשון 625”	22	20	3,5	21	20	3,4	21	18	3,5	18	16	3,7	15	15	3,5	9	14	3,7	9	12	8,1
בנות הפריים האחרים	22	20	3,4	22	19	3,4	21	17	3,4	20	15	3,6	17	14	3,5	12	14	3,6	12	13	7,7

הערות אחדות לטבלה 1.

מספרי הבנות פחתו והלכו מביקורת לביקורת משום שרציתי להקדים ככל אפשר בריכוז הנתונים, וכידוע, אין לעת עתה כל אפשרות לרכז מספר גדול של בנות שהמליטו בעת ובעונה אחת, ולכן נצטרפו כאן מבכירות שהמליטו החל מחודש נובמבר 1954 ועד לאוגוסט 1955.

גיל ההמלטה הראשונה של בנות נחשון נע בין 27 חודשים ל־34 חודשים והגיל הממוצע שלהן היה, איפוא, 30 חודש. אגב, מן הראוי לציין שלא נתגלה יחס ישר בין גיל ההמלטה הראשונה לבין שיא התנובה; למעשה, במקרה דנן, המבכירות המבוגרות יותר היו ה„חלשות” יותר בתנובה.

גם גיל הבנות של הפרים האחרים היה בממוצע 30 חודש והוא נע בין 26 ל־34 חודשים. ההמלטות של מבכירות אלה חלו כולן ב־1955, החל מפברואר ועד יולי. למעשה קיים תיאום מלא גם לגבי עונות ההמלטה של שתי הקבוצות כיוון שמבנות נחשון רק אחת המליטה בנובמבר 1954 וכל השאר בפברואר—אוגוסט.

להלן ניתנת טבלה שניה, בה מרוכזים סיכומי התנובות לתקופות חליבה חלקיות.

טבלה 2. סיכומי תנובות ל־210,180,150 ו־240 ימי חליבה הראשונים.

150			180			120			240			משק התקופות בימים פרטים
מס' הבנות	חלב ק"ג	% השומן	מס' הבנות	חלב ק"ג	% השומן	מס' הבנות	חלב ק"ג	% השומן	מס' הבנות	חלב ק"ג	% השומן	
15	2670	3,5	9	3090	3,6	9	3450	3,6	7	3870	3,6	נזות „נחשון 625”
17	2550	3,5	12	2970	3,5	12	3360	3,5	6	3720	3,6	נזות הפרים האחרים

סיכום

מהחומר שרוכז מתברר כי בנות נחשון עולות במקצת על הממוצע של המבכירות האחרות בתנובת החלב וב־% השומן. תנובות השיא של בנות נחשון נעו בין 18 ק"ג ל־25 ק"ג. מבין הפרים האחרים מופיע רק „נסיך” (מת כבר) כמתחרה לנחשון, כיוון שבנותיו עלו במקצת בתנובותיהן על בנות נחשון.

מן הראוי לציין שהמבכירות שנכללו בסקר זה לא נעשה בהן שום בירור ובכך נתמלאה התביעה היסודית לגבי מבחן־אמת של הפר — סקר כלל הצאצאים ולא של הנבחרים בלבד. לא נתגלה צורך, עם ניתוח הנתונים, ל„תקן” תנובות מחמת שוני בעונת ההמלטה כיוון ששתי הקבוצות, כאמור, המליטו באותה העונה ונוסף לזה גם נתברר שלא היה הבדל של ממש במהלך התנובות בין אלה שמהמלטות חורף לבין אלה שמהקיץ.

נערכה גם ההשוואה בין תנובות הבנות של נחשון לבין תנובות אמותיהן כמבכירות, אבל אין כל טעם להסתמך עליה ולהסיק מסקנות כלשהן ממנה כיוון שהאמהות המליטו המלטותיהן הראשונות בשנים שבין 1946 ל־1953 וממילא מובן שהתנאים כולם היו שונים תכלית שינוי מאלה שבשנת תשט"ו, שהיא שנת שיא בתנובת החלב בכל משקי הארץ.

מבנה הגוף של בנות נחשון הוא יפה בדרך כלל והוא מבלים טיפוסיות חלבנית ולא בשרנית. העיניים סימטריים ונוחים לחליבה. צבע העור הוא ברוב המקרים חד־גוני ורוב הבנות הן אדומות או חומות, צבע שירשו מהאמהות.

עד למבחן היסודי, לאחר סיכום התקופות המלאות, אפשר לציין שהפר „נחשון 625” הינו פר טוב ומן הראוי להכניסו לעבודה מלאה במכון ההזרעה של האגודה.

בשאלת גידול עגלים לרבייה מבין צאצאי נחשון יש להחליט רק לאחר המבחן המלא.

סוכס ע"י

מנחם צנמר

בכמה עולה מוכל לתחמיץ?

במדינת מישגאן (ארה"ב) מצאו המהנדסים החקלאיים שחפירה רגילה בעלת תכולה של 150 טון עולה 70 דולר; חפירה מרוצפת עם דפנות מרוצפות, בעלת תכולה כנ"ל — 800 דולר, מגדל סילו מבטון ל־150 טון — 1600 דולר.

התוצאות לאחסנה, האבסה ונוזקים מהשחתה עלו כדי 1.63 דולר לטון תחמיץ בחפירה המרוצפת ל־2.25 דולר. במגדל ובחפירה הרגילה כשהתחמיץ הוגש במאבוסים שבחצר, ו־2.75 דולר כשהתחמיץ חולק באיבוסים בפנים הרפת.

הרוצה לקמץ בכספיהשקעה יכול להסתפק בחפירה רגילה; מי שמעונין באופן מיוחד בחיסכון בעבודה יבנה חפירה מרוצפת עם סידור ל„שירות עצמי” של הפרות באכילת התחמיץ, וכל הדואג למניעת השחתה בתחמיץ ולפיאור נוף משקו, יתאמץ ויקים מגדל. כך היא עצת המומחים במדינת מישגאן.